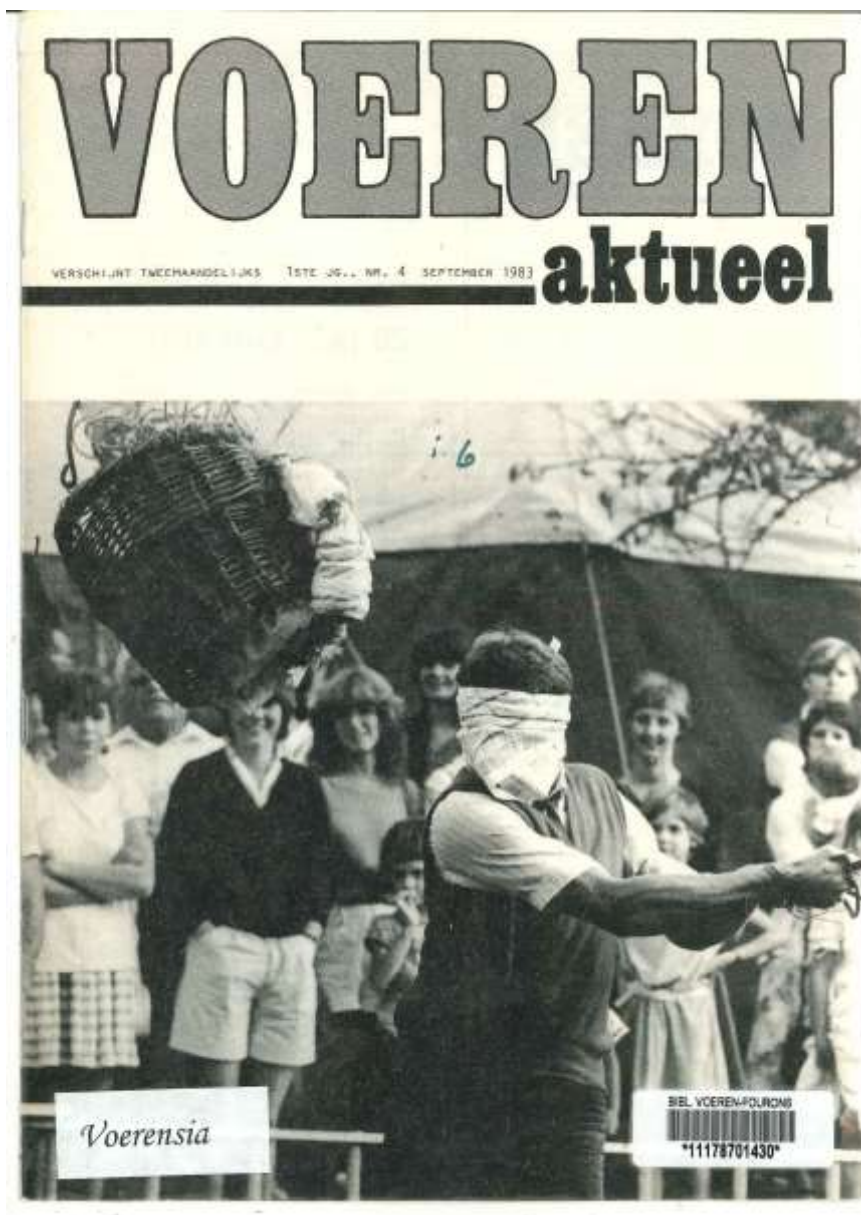

Voeren

Haanslaan te Moelingen

Uit HBvL 30 aug 2016:

Moelingen volgt voorbeeld Zussen

In Moelingen, deelgemeente van Voeren, bestaat het aloude 'ganskoppen'. Gelijkaardig aan het haanslaan, maar dan met een gans. Tijdens kermismaandag, de maandag na de eerste zondag in september, moeten geblinddoekte kandidaten een al dode gans met een sabel onthoofden. Moelingen wil, naar voorbeeld van Riemst, ook het charter toepassen.

Jean Duijsens, voorzitter van het feestcomité en dus eindverantwoordelijke van de kermis in Moelingen: "Wij gaan volgende week maandag dat charter volgen. Zo is iedereen tevreden. Onze gans wordt nadien gegeten. Wie hem onthoofdt, mag hem mee naar huis nemen. Twee jaar geleden was ik de gelukkige. Nu ja, zoveel vlees is daar niet aan."

Kermis-reidans Cramignon

Cramignon.

Ook bijzonder in Eijsden, de Cramignon, een ouderwetse rei-dans of kettingdans. Het is een dans op een snelle melodie met een 2/4 maat en waarbij de jongens en meisjes, de mannen en vrouwen van het dorp in een lange rij op het kerkplein ronddansen. Voorop gaat de kapitein van de Jonkheid. In zijn vrije hand houdt hij een bos bloemen. In zijn andere hand heeft hij de reimeid, een vrouw of meisje uit het dorp. De Cramignon wordt op de maandag en dinsdag na de Bronk gedanst op oude melodieën die teruggaan tot 1500 en 1600. De dans stamt waarschijnlijk oorspronkelijk uit Zuid-Frankrijk of uit Italië. In 1700 verleent de Heer van Eijsden toestemming om gedurende drie dagen te dansen. Deze worden dan door afwisselend de rode en de blauwe harmonie ten gehore gebracht. Het is een beetje een vreemd gezicht overigens wanneer je op Bronkzondag de muzikanten van de harmonieën in hun statige uniformen hebt zien flaneren en je ze de dag erna in hun vrijetijdskleding ziet lopen. Het enige waaraan je -afgezien van hun instrument- kunt zien dat ze bij de harmonie behoren is hun pet. Die houden ze op bij het spelen. Hoewel, tijdens het wilde dansen vliegt er ook weleens eentje door de lucht.....

Over de cramignon in Moelingen

Uit 'Lapjesproef voor 3 zussen', een uitgave van Concentra en LVG uit 2004

De cramignon is een reidans die een lange traditie kent in de Maasvallei. Het is een van de weinige echte volksdansen in Limburg. Cramignon rijden gebeurt nog in Moelingen op kermisdinsdag, dit jaar is dat op 3 september. Vanaf 18 uur trekken de Vlamingen met hun harmonie, al springend hand in hand door het dorp. De Walen rijden apart op de tonen van een hoempapa-orkestje. Ook in 's Gravenvoeren en in Zussen bestaat het cramignon rijden nog, en verder in Luik en een aantal randgemeenten. In Nederlands Limburg is het cramignon rijden erg populair in Eijsden, maar ook in Sint-Geertruid, Mheer, Margraten en Noorbeek.

Een rej of een cramignon is een van oorsprong Waalse dans, meestal in de maat 6/8. Deze dans wordt reeds genoemd in 1575 in Luik. In het Land van Herve en Eupen-Malmedy bestonden er meer dan 100 verschillende melodieën, deels reeds stammend uit de 16e eeuw. Rond 1850 zijn er in Wallonië meerdere cramignon-gezelschappen opgericht.

De cramignon wordt begeleid door een muziekkorps. Meestal spelen ze 4 tot 5 verschillende melodieën, die traditioneel niet doorgegeven worden aan naburige dorpen. Ze worden dus uit het hoofd gespeeld, zonder bladmuziek.

De voordanser of kapitein bepaalt de weg. Als er ergens een deur open staat, dan slingert de cramignon naar binnen en door een andere deur weer naar buiten. In Noorbeek is enkele jaren geleden aan een wachtende lijnbus aan de voorkant ingerejd en aan de achterkant weer uit gedurende een 5-tal minuten. Toen kreeg de chauffeur eindelijk de kans om de deur te sluiten.

In Margraten wordt gerejd in een of meer kleinere of grotere kringen. Vanzelfsprekend dansen geen 2 mannelijke personen hand in hand. Als dit wel het geval is spreekt men van "flabbesse". Voor het schone geslacht geldt dat niet. Integendeel. Als er meerdere dames naast elkaar rejen is dit meer een uitdaging aan de stoere knapen langs de lijn.

Vroeger werd er bij elke feestelijke gelegenheid als de fanfare uittrok gerejd, uitgezonderd begrafenissen. Vanaf de vijftiger jaren is het cramignon rijden verdwenen in veel Maasdorpen. Moelingen is dus één van de gelukkige uitzonderingen. Er is blijkbaar een heropleving want er is zelfs een CD met cramignonmelodieën uitgegeven.

Cramignon in Moelingen, kermisdinsdag 4 september 2001

De kop van de stoet der Vlamingen

De Vlaamse Cramignon. Let op de voordanser met de bloementuil

De Cramignon van de Walen

Kermisvlaai bakken bij Theo Broers in Moelingen (einde jaren '70)

Kersen sorteren

Platz-vlaai (gemaakt van deegresten)

